

'Vitale ondernemers helpen dit prachtige gebied open te houden'

Zonder een sterke overheid is het platteland nabij steden gedoemd te verdwijnen in het rood van de bebouwing, is de overtuiging van wethouder Christiaan Van der Kamp van gemeente Midden-Delfland. Zo'n overheid bewaakt scherp de grenzen van wat wel en niet mag en stimuleert innovatieve ondernemers. Een vitaal platteland is het resultaat.

'Knotwilgen zijn mijn lievelingsbomen', vertrouwt Christiaan van der Kamp de fotograaf toe. De wethouder plattelandsontwikkeling van de gemeente Midden-Delfland duwt nog eens tegen de stam aan. 'Ze zijn gewoon prachtig.' De buitenlucht, de sloot op de achtergrond met daarachter weilanden. Van der Kamp geniet. Dit is 'zijn' landschap. Een gebied waar je doorheen kan fietsen of wandelen, waar je in de verte kan kijken en waar je ook de rand van de hoogbouw van Delft, Rotterdam of Den Haag kunt ontwaren. Een gebied ook waar je overal de sporen uit het verleden kunt zien, van de ijzertijd tot de middeleeuwen. De wethouder wil dit gebied behouden voor de generaties na hem.

Van der Kamp noemt het groene gebied onmisbaar voor de stad. Maar tegelijkertijd slokt die stad binnen de kortste keren het gebied op, als je niet uitkijkt. De economische macht van de stad is nu eenmaal vele malen groter dan die van het platteland. Neem alleen al de grondprijs. Voor een melkveehouder kost de grond in Midden-Delfland vijf tot zes euro per vierkante meter. Woningbouw levert meer dan het honderdvoudige hiervan op, met 700 euro per vierkante meter. Ter illustratie toont de wethouder een paar kaartjes, uit 1950, 1980 en een voorspelling voor 2010 op basis van alle plannen. Van een grote groene vlek tussen de steden in 1950 en een iets kleinere in 1980, is in 2010 niets meer over. Dat er desondanks nu nog 6500 hectare open is, is te danken aan de Reconstructiewet Midden-Delfland uit 1977. Die verplichtte gemeenten om samen te werken om het gebied open te houden.

Er was geld beschikbaar om aan de rand van de steden grootschalige parken te creëren voor recreanten, land te herverkavelen voor boeren en er was subsidie voor iedereen die met een gedegen plan kwam om de kwaliteit van het gebied te verhogen. De werkzaamheden zijn nu klaar en de beschermende werking van de wet is voorbij. Dat maakt het moeilijk om de druk van de stad te weerstaan, denkt Van der Kamp. Daarom wil hij een opnieuw een beschermde status voor het gebied.

>> Wat moet er gebeuren om de druk van de stad te kunnen weerstaan?

'We hebben een beschermende status nodig, zoals de "Parc Naturel Regional" in Frankrijk. Dat zijn regionale pendanten van onze

nationale landschappen, maar dan voor een plattelandsgebied waar boerenactiviteiten zijn, waar mensen wonen, werken en recreëren. Gemeenten werken samen en er is financiering om het gebied aantrekkelijk te houden. Het heeft status en is voor iedereen herkenbaar. Bij ons bestaat zo iets niet. Wij zijn de grip op het platteland volledig kwijt, kijk maar naar de discussie over het Groene Hart. Iedereen heeft het erover dat het open moet blijven, maar er wordt continu aan geknabbeld.'

>> Waarom is zo'n erkende status zo belangrijk?

'De geschiedenis leert dat het platteland uiteindelijk altijd inlevert. Wij zijn nu heel scherp op alles wat er in het buitengebied wel en niet mag. Onze gemeente staat extra bebouwing bijvoorbeeld niet toe. Maar er komt een keer een zwakke gemeenteraad die toch zwicht. Dan moet het gebied een status hebben, een icoon, die aantasting van het open gebied onmogelijk maakt. Niet alleen door regels die zijn vastgelegd, maar ook doordat burgers protesteren bij iedere aantasting. Bovendien dwingt zo'n status de gemeenten om samen te werken. Je kunt als plattelandsgemeente wel vragen aan de stad of ze willen meewerken aan een groen platteland, maar die kan zo makkelijk zeggen "nu even niet".'

Een aparte status is nog niet in zicht, maar de wethouder doet er alles aan om dat te realiseren. Sinds kort trekt hij samen met minister Gerda Verburg van LNV, het project Mooi en vitaal Delfland, in het kader van Randstad Urgent. 'Wie weet wat we kunnen bereiken', zegt hij met glimogen.

>> Zolang zo'n status er niet is: wat doet u als gemeente dan om het gebied open te houden?

'Je moet in ieder geval als gemeente een beeld hebben van wat plattelandsontwikkeling is: wat je wil en wat op welke plek past, het landschap dicteert. Daar kun je als overheid heel veel aan doen. Je benoemt dat in een structuurvisie en werkt het uit in je bestemmingsplan. Wij zijn daar nu mee bezig. Je moet als gemeente heel scherp de grenzen aangeven: daar kan wel een schuur en daar niet. Daar kan wel een zorghotel en daar niet. Of je kunt zeggen dat buiten het erf alleen koeien mogen, maar op het erf zelf alle mogelijkheden bieden.'

>> Dus met een goed bestemmingsplan ben je er ook?

'Nee, ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen werken vooral belemmerend op de ontwikkeling. Je moet zo'n bestemmingsplan wel in orde hebben en aanpassen als blijkt dat het ontwikkelingen onmogelijk maakt. Maar het is niet genoeg. Het gaat erom dat je de landschapskwaliteit hoog houdt. En daarvoor heb je een vitaal platteland nodig.'

>> Wat verstaat u onder een vitaal platteland?

'Dat betekent voor mij dat er voldoende financiering in het gebied moet zitten, al mag dat best deels geld van de overheid zijn. Als een boer voldoende geld verdient, neemt hij de tijd om aan natuur te doen. Je hebt boeren ook nodig, want het beheer van de buitenruimte is behoorlijk duur. Maar ook al doen ze het goed, ze zijn ook kwetsbaar. Als de familie de erfenis wil, is het bedrijf kapot. Daar kan ik weinig aan doen, maar ik kan er wel alles aan doen om ondernemers met ideeën verder te helpen.'

>> Hoe helpt u innovatieve ondernemers?

'We helpen waar we kunnen, maar de visie is leidraad. Als de ideeën daarin passen helpen we ze om ze te realiseren. Een cultuur bij de gemeente van "nee, dat past niet in het bestemmingsplan" is de dood in de pot. Dan kunnen ondernemers zich nooit ontwikkelen. Wat mij betreft: hoe meer ondernemers met ideeën hoe beter.'

>> Hebben de ondernemers voldoende ideeën?

'Je ziet in ieder geval dat alle boeren hier wel aan agrarisch natuurbeheer doen en vaak nog een stap daarbovenop. Jarenlang zag je dat melkveehouders eigenlijk maar halve ondernemers waren. Ze hadden namelijk geen klanten. Gelukkig is het ondernemerschap weer terug. Men realiseert zich dat hier in de stad twee miljoen potentiële klanten zitten en dat ze dat potentieel kunnen benutten. Ik ken hier een melkveehouder die achthonderd vast klanten heeft tot aan allochtone families toe die de melk met emmers tegelijk halen. Daar maken ze dan zelf traditionele streekproducten van uit hun land van herkomst. Deze melkveehouder zou zo het dubbele aantal klanten kunnen krijgen, maar dan moet hij verder uitbreiden, wat hij nu niet wil.'

Van der Kamp staat op en loopt naar een grote luchtfoto aan de muur. Hij prikt zijn vinger in het midden van het gebied. 'Het zou natuurlijk helemaal mooi zijn als we hier een eigen zuivelfabriek krijgen om streekzuivel te maken voor al die mensen uit de stad. Ik heb dat wel eens geopperd, maar er zitten ook veel risico's aan. Of wat denk je van een boerderij die revalidatieruimte aanbiedt aan mensen die net uit het ziekenhuis ontslagen zijn? Ik zou er graag willen liggen. Fantastisch toch? Met uitzicht op de koeien. Ik denk dat het herstel dan veel sneller zal gaan.' Zo somt de wethouder het ene na het ander idee op. Als het aan hem ligt, blijft het gebied vitaal.

